І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 26. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 21-го ТРАВНЯ 1958. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 21, 1958. No. 96. VOL. LXV.

СЕКРЕТАР ТОРГІВЛІ І ПРОМИСЛОВЦІ ВІРЯТЬ В РОЗВИТОК І РОЗЦВІТ ЕКОНОМІКИ ЗДА

Ню Йорк. — В понеділок дня 19 травня ц. р. почалася у Ню Йорку дводенна „конференція економічної мобілізації", скликана Асоціяцією Американського Індустрійного Керівництва. В першому дні конференції виступали із промовами і доповідями секретар торгівлі ЗДА Сінклер Вікс, як теж видатні керівники американської індустрії. В конференції бере участь 1,500 членів індустрійних екзекутивних керівництв із ЗДА і Канади. Конференція присвячена проблемам поборювання рецесії. Секретар торгівлі Сінклер Вікс, виступаючи із промовою під час цієї конференції, передсказав успішний розвиток американської економіки і розцвіт добробуту ЗДА, заявляючи, що за десять років продукція ЗДА зросте на яких 50 процент і що в зв'язку з цим зростуть видатно теж особисті прибутки населення. Згідно з передбаченнями Вікса, річна національна продукція ЗДА, яку під сучасну пору оцінюють на 416.000,000 долярів, зросте в 1968 до 600 більйонів долярів і в одночас із цим пересічний прибуток населення ЗДА, яке в 1968 році нараховуватиме вже 205,000,000 осіб (супроти теперішніх 173,000,000) зросте з 1,921 доляра до 2,310 долярів на кожну особу. Кількість затруднених зросте в тому ж часі з 66,700,000 осіб до 80,500,000 осіб і загальна сума національного особистого прибутку, яка в 1948-ому році виносила 244 більйонів долярів і тепер — в 1958 році —виносить 344 більйони доляри зросте в 1968 році до 475 більйонів долярів. Глибоким довір'ям в успішний розвиток американської економіки були сповнені теж і виступи видатних американських індустріялістів, які у своїх доповідях поінформували учасників конференції про всі заходи, що їх започаткувала американська індустрія для протидіяння рецесії. Між цими заходами є будова нових фабрик, виробництво нових продуктів щоденного вжитку, поглиблення акції реклямових кампаній. і передусім докладне і всестороннє плянування на дальшу мету. Із доповідями про актуальні заходи і пляни індустрії виступили голова корпорації Дженерал Міллс Гаррі А. Бюлліс, президент компанії Скотт Пейпер Томас Б. МекКейб, президент Міжнародної Корпорації Машинобудівельних Підприємців Томас Вовсон, Клод Вемплер голова надзірної ради Каррєр Корпорації, президент Борґ-Варнер Ка Корпорації Ж. С. Дуґерсолл та інші. В загальному всі вони обговорювали можливості знижки коштів продукції і зниження цін на продукти і висловлювали певність, що рецесія закінчиться найдалі в 1959 році.

„ШЛЯХ НА РОТТЕРДАМ" — ДОКУМЕНТАЛЬНА ПРАЦЯ ПРОФ. Є. ОНАЦЬКОГО БУДЕ ДРУКУВАТИСЯ ФЕЙЛЕТОНОМ У „СВОБОДІ"

Починаючи від 23-го травня, у 20-річчя смерти командантa Січових Стрільців і організатора та керівника українського революційного руху після першої світової війни та голови Проводу Українських Націоналістів полковника Євгена Коновальця, який згинув від скритовбивчої руки большевицького агента на вулиці Роттердаму, „Свобода" почне друкувати фейлетонами документальну працю проф. Євгена Онацького, видатного українського науковця та провідного діяча українського націоналістичного руху. Назва цієї праці: „Шлях на Роттердам" і в ній, на підставі маловідомих, або і цілком невідомих ще матеріялів і документів подасться багато подробиць та насвітлюється багато фактів, що привели до трагедії в Роттердамі. У короткому вступі до своєї праці проф. Є. Онацький пише:

„Приходить час кинути більше світла на той шлях, яким сл. п. полк. Євген Коновалець дійшов до трагедії в Роттердамі. Свого часу, в Альманаху „Відродження" за 1943 рік, в статті „Римські відгуки роттердамської трагедії", я вже торкався цієї теми, але тільки в її кінцевому акорді. Тепер приходить час висвітлити її попередні етапи, що їх уже намагався висвітлити також п. Ярослав Кутько в своїй праці: „Пекельна машина в Роттердамі", у якій використав усі відомі йому матеріяли, головно протоколи досліджень голляндської поліції, і не його вина, що тих матеріялів було замало і що йому приходилося оперувати або власною фантазією, або фантазією його інформаторів. Плодом такої фантазії треба, наприклад, вважати розділ про „загадкового богомольця", що плакав у церкві і що, зворушивши тими сльозами господиню помешкання, де жили визначні чи навіть провідні члени ОУН, дістався в їх оточення і виявився потім Валюхом. Це мало бути, як писав п. Я. Кутько, десь у грудні 1936. А тим часом, шлях на Роттердам почався ще 9-го серпня 1933-го року. Пишу це на підставі точних документальних даних, які я мав нагоду свого часу зібрати".

191-ий ВІДДІЛ УНСОЮЗУ В ТРОЙ ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 50-РІЧЧЯ

Трой, Н. И. — В неділю, 18-го травня в Трой відбулося торжественне відзначення 50-літнього ювілею Братства св. Миколая, 191 Відділу УНСоюзу, получене з передконвенційною нарадою делеґатів сусідніх Відділів УНСоюзу. В просторій залі Народного Дому засіло до столів понад 300 місцевих громадянь, в більшості членів УНСоюзу. Бенкет започаткував молитвою місцевий парох о. Мирон Пахолок. Головними промовцями на бенкеті були головний касир УНСоюзу Роман Слободян, та головний радний і орг. реф. УНСоюзу д-р Ярослав Падох. Промовляли також колишній довголітній парох в Трой о. Андрій Іванишин, місцевий парох о. М. Пахолок, мейор міста Джан Пурсел, повітовий урядовець Мартин Стек, міський інспектор Лев Говп та голова свята, заслужений союзовий діяч, Панько Джінджеристий, який відчинив свято згадкою про померлих членів Відділу та закінчив бенкет подякою для всіх, що заслужилися для УНСоюзу, його тройського Відділу та самого ювілейного свята. Зокрема щиро підніс заслуги секретаря Відділу п. Василя Колодія, який своєю працею подвоїв членство Відділу. Товстмастром був п. Карло Склярик. У бенкеті, який попередила Служба Божа в намірені членів Братства та панахида за померлих членів відправена в церкві св. Миколая, взяли участь також делеґати вісьмох сусідніх Відділів УНСоюзу. Вони й відбули, після бенкету, передконвенційну нараду, на якій актуальні союзові справи, які будуть предметом нарад на конвенції, з'ясували п. Р. Слободян і д-р Я. Падох, а приявні в числі коло сорок осіб живо дискутували над тими справами. З цією нарадою закінчився дуже оживлений період передконвенційних нарад, які мали підготовити успішне переведення самої Конвенції, яка розпічнеться в натупний понеділок.

Найвищий Суд проти припинення інтеґрації шкіл

Вашинґтон. — Найвищий Суд ЗДА 19-го травня затвердив рішення суду, згідно з яким мають бути об'єднані школи для білих і кольорових дітей в повіті Арлінґтон в стейті Вірджінія. Цей повіт, що є зараз за річкою коло Вашинґтону, є вже четвертим повітом, в якому мали б бути об'єднані школи з початком майбутнього шкільного року, який починається в вересні 1958. Апеляцію в справі припинення інтеґраці вносив сам генеральний прокуратор стейту Вірджінія — Албетіс С. Гаррісон. Політичний провідник Вірджінії сенатор Гаррі Ф. Бирд противиться об'єднанню шкіл. Згідно з стейтовим законом ті школи, в яких навчаються білі діти разом із чорними, не можуть діставати допомоги від стейту і їх треба закрити. Губернатор Дж. Ліндсей Алмонд старатиметься переконувати батьків чорних дітей, щоб не записували їх до шкіл із білими дітьми. Справа боротьби за школи буде актуальна на початку найближчого шкільного року.

Президент закликає американців щепитися проти поліо

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер видав окрему заяву, в якій закликає всіх тих американців, які повинні нащепитися проти дитячого паралічу, щоб це зробили в найближчих тижнях, ще перед приходом літа, коли звичайно починається сезон поліо. „Не щепитися, заявляє Президент, це значить рискувати стати на ціле життя калікою або навіть смерт'ю". Цю заяву видав Айзенгавер після того, як дістав звіт від своїх лікарських дорадників, що тільки 49 мільйонів американців по три рази нащепилися проти поліо, а 46 мільйонів мешканців цієї країни ще й досі не є нащеплені. Звіт про щеплення підписали голова Американського Лікарського Товариства д-р Дейвід Б. Аллман, президент Крайової Фундації для Поборювання Дитячого Паралічу Безіль О'Коннор і головний лікар ЗДА генерал Лерой Е. Бирні. Щепитися проти поліо повинні в першу чергу особи нижче 40 років життя.

ТРУМАН — ЗА ЗМІНИ В ДЕПАРТАМЕНТІ ОБОРОНИ

Індепенденс, Міссурі. — Колишній президент Гаррі С. Труман заявив в пресовому інтерв'ю, що теперішня організація департаменту оборони є перестаріла, і тому він підтримує президента Айзенгавера, який запропонував поважні зміни для централізації справи оборони в руках секретаря оборони.

Розмови між УНРадою і ОУНз продовжуються

Ню Йорк. — Згідно з одержаними інформаціями, в четвер, 15-го травня ц.р. відбулася чергова розмова між представниками Виконного Органу УНРади і Політичної Ради ОУНз. В розмові взяли участь від Виконного Органу його голова ред. Микола Лівицький, д-р Евген Приходько і ред. Михайло Воскобійник. Від Політичної Ради ОУНз були її голова ред. Роман Ільницький і д-р Роман Борковський. В двогодинній розмові, в атмосфері взаємного зближення і зрозуміння, розглянено ряд питань пов'язаних з можливим приступленням ОУНз до УНРади. Дальші розмови будуть вестися одночасно в Ню Йорку, в Парижі і в Мюнхені.

Помер проф. Володимир Павлусевич

Клівленд. — В неділю 18 травня ц. р. помер тут видатний український педагог і вчений, проф. Володимир Павлусевич, колишній гімназійний професор українських гімназій в Коломиї, Станиславові, Яворові, Холмі та в інших містах Західньої України і потому на еміґрації кол. вчитель таборових гімназій у Травнсталі та Ділінґені. Покійний був автором збірки поезій, як теж низки драматичних творів. Прибувши до ЗДА, працював у школах українознавства в Дітройті і в Клівленді. Помер на 71-му році життя.

Товариство Крайового Плянування пропонує створити 20-більйоновий позичковий фонд

Вашинґтон. — Товариство Крайового Плянування плянує, щоб ЗДА створили позичковий фонд, який виносив би від 10 до 20 більйонів долярів, і з якого можна б було давати позички недорозвиненим державам. Цей фонд повинен діяти впродовж 5-ох до 10-ох років. Він повинен обійняти всі ті функції, які тепер виконують Адміністрація Міжнародної співпраці, Експортово-Імпортовий Банк, і Позичковий Фонд для Розвитку. Уділювані позички повинні бути на дуже низькі відсотки і на довший період. Товариство Крайового Плянування — це неприбуткова і неполітична організація, яка займається плянуванням в рільництві, підприємствах, в світі праці та в професійному житті. В заяві цього товариства говориться про те, що ЗДА ніколи не зможуть переконати некомуністичного світу в тому, що вони дійсно цікавляться економічним і соціяльним поступом у світі, поки вони не зложать такої суми грошей, яка хоч трохи рівнялася б з тією сумою, якої потребують недорозвинені народи вільного світу.

В АМЕРИЦІ

● **Совєтський амбасадор** у ЗДА Міхаїл Меншіков на прийнятті Товариства Журналістів хвалив американський нарід за його енерґію, почуття гумору, винахідливість, пильність до праці та миролюбивість, але московському політикові не подобаються американська преса та американський уряд, хоч журналісти і члени уряду — це ж також американці.

● **Уряд в справах лісівництва** повідомляє, що в 1957 році сама природа сприяла в тому напрямі, щоб менше було лісових пожеж у ЗДА: в 1956 році від грому було 11.459 пожеж, а в 1957 тільки 5.659. Усіх лісових пожеж в 1957 році було 83.392, а в 1956 році аж 143.000. В 1947 році лісових пожеж було 200,800. Департамент рільництва дякує населенню за співпрацю і просить надалі оберігати ліси від пожеж.

● **Шість совєтських редакторів** студентських і молодечих часописів прибули до ЗДА шляхом культурної виміни на 30-денний побут. В перший день вони були гістьми редакторів студентського часопису Гунтерського каледжу в Ню Йорку. 31-річний Анатолій Вальоженіч по-англійськи представив себе і своїх колеґ, заявляючи, що ще не мав часу сформувати своїх вражень про цю країну.

● **Прокуратор ЗДА** Олівер Ґеш ствердив, що урядовці зоопарку в столиці не винні в трагічній загибелі 2.5-річної дівчинки з Канади, яка підійшла до клітки з львицею і впала її жертвою на очах у 67-річного дідуся.

ДЕ ҐОЛЬ ПОТВЕРДЖУЄ ГОТОВІСТЬ ПЕРЕЙНЯТИ ВЛАДУ — ЗАПЕРЕЧУЄ ДИКТАТОРСЬКІ АМБІЦІЇ

СХВАЛЮЄ ПОВЕДІНКУ ГЕНЕРАЛІВ В АЛЬЖИРІ. — АЛЬЖИРСЬКИМ ПОВСТАНЦЯМ ЗАПРОПОНОВАНО АМНЕСТІЮ ПІД УМОВОЮ ЗДАЧІ

Париж. — Генерал Шарль де Ґоль, колишній шеф французького руху спротиву за останньої війни і провізоричний голова французької держави в р.р. 1944-46, потвердив, що він готов перейняти знову владу у Франції, але рішуче заперечив, наче б його влада мала стати диктаторською. „Як можна думати — заявив він — що я в 67-му році життя почну кар'єру диктатора?" Де Ґоль склав свою заяву та відповідав на запити протягом 28-хвилинної пресової конференції, яка відбулась в понеділок 19-го травня ц.р. в одному з паризьких готелів. Він пояснив, що він відтягнувся від політичного життя, коли побачив, що політичні партії нічому не навчились, склали погану конституцію і створили умовини, в яких для нього, де Ґоля, стала неможлива дальша праця. Він гостро скритикував нинішній режим у Франції, відмовивши йому здібности перевести розв'язку будь-якої важливої проблеми, в першу чергу проблеми Альжиру. Він вказав на себе, як на відповідну особу для віддання тепер прислуги Республіці тому, що, мовляв, він не зв'язаний ніодною партією та має за собою авторитет, опертий на минулому. Він назвав акцію французьких військовиків в Альжирі здоровою реакцією, що прийшла із свідомости безвиглядної ситуації. Зрештою, він підкреслив, що вважає за можливе прийти до влади тільки леґальним шляхом, якщо йому будуть передані „права Республіки". Ближче не пояснив, як це мало б статися, однак признав, що для цього потрібні „надзвичайні міри" і що бувають ситуації, в яких не можна рахуватися виключно з існуючими леґальними нормами. У короткій заяві і у відповідях на запити журналістів генерала де Ґоля було багато недосказів, однак — за коментарями преси — він, очевидячки, стримувався від усякого безпосереднього виступу проти теперішнього уряду прем'єра Пфлімлена. З великими похвалами, як про свого колишнього співробітника він висловився про лідера соціялістів, кол. прем'єра і теперішнього віце-прем'єра Ґю Молле. Наприкінці він заявив, що „сказав все що треба було" та вертається до свого дому на провінції, де його можна буде знайти, якщо він був би потрібний. На цій пресовій конференції було коло 1.000 журналістів і запрошених гостей. Будинок готелю був сильно бережений поліцією, так само сильний кордон поліції оточував авто генерала де Ґоля під час його приїзду до Парижу і від'їзду до недалекої місцевости під Парижем, де він має приватну хату. Прем'єр Пфлімлен заповів на вівторок 20-го травня засідання уряду, на якому обмірковуватимуть ситуацію, що склалася після заяви де Ґоля. — Тим часом в Альжирі створено Комітет публічної безпеки для цілого Альжиру, як наче б територіяльний уряд. Однак, за твердженням тамошніх кореспондентів, французькі військові чинники є проти будь-яких екзекутивних прав того Комітету і вважають його виключно тільки за зв'язкового з широкими колами громадянства. Заява де Ґоля знайшла радісне прийняття серед військовиків і всіх колоністів, зворохоблених проти центрального уряду в Парижі. Головний командант французької армії в Альжирі ген. Салян розкинув по Альжирі з літаків заклик до повстанців, щоб вони скористали з широкої амнестії, якщо тільки складуть зброю і включаться в нормальне життя Альжиру. Здогадуються, що цей заклик не матиме ніякого практичного наслідку. Хаотична ситуація у Франції — за твердженням закордонних обсерваторів — проясниться в найближчих днях.

Ген. де Ґоль промовляє під час пресової конференції в Парижі

З Москви видалено американського дипльомата

Москва. — Совєтський уряд заявив, що 30-річний 2-ий секретар американської амбасади в Москві Джан А. Бейкер „систематично порушував норми поведінки дипломатичних представників" і тому „його майбутня приявність в Совєтському Союзі є небажана". Джан А. Бейкер знаходився з своєю молодою дружиною і дитиною саме на відпустці в Лондоні і мав вернутися до Москви на 1 червня ц. р. Совєтський уряд уневажнив його поворотну візу до СССР і він від'їхав з Лондону до ЗДА. За його власним твердженням, він „порушив норми дипломатичної поведінки" в очах совєтських правителів, мабуть, тим, що — ходючи, за дозволом совєтської влади, на деякі лекції до московського університету, заприязнився з деякими московськими студентами та стрічався з ними у публічних домівках. Це, видно, не сподобалося большевикам, які вправді кричать про потребу „тісніших контактів" і „вільне суперництво ідей", але ці пропаґандивні ґасла мають тільки на показ, а не для практичного здійснювання. Американський амбасадор в Москві Левеллин Томпсон зажадав від большевиків точнішого спрецизування, чим саме провинився Джан Бейкер, але не дістав ніякого пояснення.

Совєти використовують Ливан для нового напруження з Заходом

Москва. — Совєтська аґенція ТАСС оприлюднила гостру заяву у зв'язку з подіями на терені Ливану, при чому Совєти з прикметним собі цинізмом кепкують собі з офіційної заяви ливанського міністра закордонних справ про плянове і свідоме підготовлення ворохобні в Ливані єгипетськими урядовими чинниками. Совєтська заява промовчує ливанське твердження, що з Сирії переходять до Ливану озброєні зброєю совєтського походження арабські банди, а зате вона оскаржує Америку у „втручанні" в ливанські справи. „Деякі західні амбасадори" — говориться в совєтському повідомленні — роблять натиск" на ливанський уряд. За совєтським звичаєм, ця заява має знову погрозливо - шантажевий характер. Західня активність, мовляв, на терені Ливану, може викликати „поважні наслідки", бо Совєтський Союз не дозволить, щоби хтонебудь „розпалював вогонь" на Середньому Сході. З американського офіційного боку нема ще на той совєтський виступ ніякої відповіді. Тільки шеф американської Інформаційної Аґенції Джордж Аллен, виступивши в минулу неділю в програмі стації Коломбія Бродкестінґ Сістем, звернув увагу, що Совєти, видно, вважають, що тільки їм одним вільно постачати на Середній Схід зброю та що тільки зброя, яку Совєти присилають Єгиптові, Сирії і Ємєнові є „миролюбна", а зброя, яку ЗДА посилають Ливанові, є власністю „паліїв війни". Пів-офіційна відповідь з Лондону на заяву ТАСС-а таврує вже саму ту заяву, як доказ вмішування Москви у внутрішні справи Ливану, бо совєтська заява ні словом не згадала про леґальний демократичний уряд Ливану, а вся вона звернена проти уряду.

Неру сподівається „еволюції" совєтського режиму

Ню Делі. — Індійський прем'єр Джавагрлал Неру висловив переконання, що совєтський режим „еволюціонуватиме" в напрямку демократії і лібералізації, а не навпаки в напрямку повороту до твердих сталінськихх метод. Неру не виключає таких наворотів, але гадає, що це будуть епізоди, які не зупинять на постійне лібералізаційного курсу. Все ж, Неру признав, що він сам не всилі дати собі відповідь на запит: які процеси нуртують внутрі Совєтського Союзу? Він пояснює свої сумніви трудністю стеження чужинцями за подіями в СССР. Зрештою, Неру сумнівається в існуванні так званого міжнародного комунізму, як зорганізованої і суцільної сили, а признає просто „духові вузли", що в'яжуть комуністів з різних країн. — Свої завваги Неру висловив у довгій розмові, яку в його домі перевів з ним представник „НЙ-Таймс-у" в Індії. Щодо внутрішньо - індійських проблем, то Неру на перше місце поставив справу такої харчової продукції, яка унезалежнила б Індію від конечности щорічного імпорту закордонних харчів із перспективою голоду, коли того ввозу не буде.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Мазепинська Комісія при УКК.** — Екзекутива Українського Конґресового Комітету рішила на своєму засіданні дня 25 квітня 1958 р. покликати до життя та праці „Комісію при УКК для підготови святкувань з приводу 250-річчя смерти гетьмана Івана Мазепи". Річниця смерти припадає на 2 жовтня 1959 р. На цьому засіданні вибрано теж й членів Комісії, прізвища яких будуть подані до відома згодом.

● **Посла Івана Яремка,** призначеного недавно міністром онтарійського уряду, найменовано тепер провінціональним секретарем. Здійснив цю номінацію прем'єр Леслі Фрост, який проводить реорганізацію свого кабінету.

● **Монографію про життя і діяльність проф. Б. Іваницького,** визначного українського вченого і політичного діяча, колиш. голову УНРади, готує Відділ УВАН у Дітройті. УВАН у Канаді включила монографію в серію видань „Українські вчені", і має випустити її в світ восени чи на початку майбутнього року, за редакцією д-ра М. Мандрики. Тому, що ні видавництво, ні ініціятори не мають відповідних засобів, вирішено звернутися до численних колеґ, співробітників і учнів проф. Б. Іваницького з проханням посильними вкладками створити відповідний фонд для фінансування видання. У цій справі треба звертатися до проф. Івана Розгона, голови Комісії при УВАН у ЗДА для вивчення спадщини проф. Б. Іваницького й ініціятора видання монографії. Адреса: Проф. І. Розгін, 1469 Вест Филаделфія, Дітройт 6, Мішіґен, ЗДА.

● **„Королевою травня 1958"** в Янґставнському Університеті обрано Зеню Лінинську, доньку п-ні Анастазії Лининської і студентку Янґставнського Університету. Після смерти батька в м. році, Зеня Лининська закінчує власними силами, працюючи в університетській бібліотеці, свої студії. Вона є президентом студентського математичного клюбу й інших студентських клюбів і товариств. Спеціялізується в математиці і французькій мов і після закінчення студій, як колишня пластунка, плянує вона займатися далі пластовою виховною працею. З приводу обрання З. Лининської „королевою травня" місцеві англомовні часописи подали її фото і біографію.

● **Збори Української Гуртівні** („Індепендент Голсейл) в Едмонтоні Алб., Канада, відбулися дня 23 квітня ц. р. Гуртівня мала в м. році понад 23,000 дол. чистого прибутку і дала членам дивіденд на суму 2,000 дол. Проводив зборами мейор Едмонту В. Гавриляк, який є теж членом цієї гуртівні.

Швайцарія перестерігає своїх громадян з уваги на Францію

Женева. — Швайцарський уряд видав заклик до своїх громадян, щоб вони звернули увагу на неспокійні події у Франції, на Середньому Сході і в північній Африці та запаслися — на всякий випадок — харчами. Існуючий у Берні окремий департамент воєнно-економічної обережности радить швайцарським громадянам, щоб вони подбали про запас харчів на довший термін часу, бо, мовляв, чим більше харчів знаходиться в руках приватних громадян, тим краща підготовленість цілої країни на непередбачені закордонно-політичні події. Подібний заклик швайцарський уряд видав був післе другої світової війни двічі: за мадярської революції і під час Суезької кризи. Швайцарія, у випадку крайньої потреби вотів, зачиняє свої кордони. У випадку крайньої потреби вона харчево самовистарчальна.

У СВІТІ

● **„Стан небезпеки"**, проголошений у Франції, дозволив урядові негайно розв'язати чотири праві організації, затримати в поліційних арештах на необмежений час коло 300 осіб, переводити по домах нічні ревізії, цензурувати пресу, закривати при потребі ресторани, театри і т. д. Між іншим, поліція перевела ревізію в домі адвоката Баптиста Біяґґі в Парижі і забрала всю його кореспонденцію. Ці документи, видно, дійсно компромітують власника, бо він утік до Мадриду.

● **Спутнік III** літатиме довкола Землі протягом п'ятьох місяців, після чого розлетиться, як його попередники. Совєтський учений Євген Фьодоров признав на пресовій конференції в Москві, що в СССР ще не розв'язано проблеми, як „стягати" штучних сателітів назад на Землю.

● **Керівником ливанських ворохобників** проти прихильного Америці уряду є колишній прем'єр Саеб Салям, який озлобився проти „виборчих зловживань", переведених в останніх виборах. Він мешкає в домі із грубими кам'яними стінами, перетвореному на фортецю. Його приватна варта застрілила вже трьох людей, що хотіли були дістатися до дому. Державна поліція не зважується втручати в цю справу.

● **В столиці Бельгії, Брюсселі,** відбулася останньої неділі стотисячна гамірлива, але мирна вулична демонстрація, що започаткувала парляментарні вибори. Це демонстрували противники господарської політики соціялістичного уряду Бельгії, пропаґуючи транспарантами, таблицями і криком власні виборчі гасла.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОВОРОТ НІКСОНА

Тріюмфальна зустріч віце-президента Ричарда Ніксона на вашингтонському летовищі після його повороту з подорожі по вісьмох країнах Південної Америки в четвер минулого тижня була виявом характеристичної для американської вдачі психологічної реакції на прикроці, що їх зазнав він, виконуючи свою місію доброї волі. З одного боку, сам президент Д. Д. Айзенгавер і 100,000 громадян в американській столиці хотіли заманіфестувати свій подив для холоднокровности, спокою духа, відваги і навіть гумору, з якими Ніксон відповідав на образливі вигуки, грудки землі і камені, що ними демонстранти зустрічали його в столицях Перу і Венесуелі, — з другого боку цим хотіли вони в найкультурніший спосіб показати своє обурення з приводу такого ставлення збаламучених чи чисто збольшевичених південно-американських студентів. У признаванні особистих заслуг Ніксона, коли він закордоном репрезентував свою державу, і в маніфестуванні єдности цілої країни, коли вона висилає за кордон свого авторитетного репрезентанта, затерлися партійні границі. В одному випадку проявлявся прикметний американцям спортовий дух, що признає прикмети духа навіть у противниках, — в другому реагувала гордість члена великої нації, ображена негідними виступами закордонної вулиці.

Всі американці погоджуються, що не було ще в історії Америки віце-президента, який набрав би такого великого й всебічного досвіду у внутрішньокрайових і закордонно-політичних справах, як Ричард Ніксон. Він має за собою вже десятки тисяч миль, зроблених в різних „місіях доброї волі", в яких не тільки репрезентував, але переговорював, студіював і пізнавав проблеми закордонних країн. Його державницький підхід до південно-американських держав, в яких в своїй останній 18-денній подорожі зазнав стільки прикроців, пізнати по таких його висловах: „... Моя обсервація в кожній отій країні кінчалась ствердженням, що велика більшість народу в різних його прошарках ставиться приязно до З'єдинених Держав. Але це не значить, що всі ці народи погоджуються з усією політикою З'єдинених Держав. В одній країні за другою я зустрічав різні ділянки, в яких люди не погоджуються з тим, що робимо". Таким чином Ніксон не виявив ані тіні особистого жалю, огірчення чи гніву на південно-американських демонстрантів, які погрожували не то здоров'ю, а навіть життю його і його дружини. Він відмежовував відразу, таки на гарячому місці демонстрацій, потреби державної політики від власних почувань, як теж логічно оправдані джерела невдоволення південно-американських громадян від тих причин, що їх можна пояснити або незнанням і незрозумінням, або просто — комуністичною роботою. Ані на мить він не подумав про можливість помсти збоку Америки супроти маленьких і слабких країн, в яких ображено високого репрезентанта могутніх З'єдинених Держав. „Нема країни у світі важливішої для З'єдинених Держав (як Південна Америка). Але не можемо забувати одного закону: не думаймо ніколи, що хтось є „самозрозумілим" нашим приятелем ... Єдиною війною, що її мусять вести З'єдинені Держави (на терені Південної Америки) — це війна проти нужди, злиднів і пошестей".

Ніксон викликав серед вітаючих його спонтанний вибух сміху, коли з сарказмом згадав, як дехто з його приятелів-сенаторів прощався з ним три тижні тому: он, мовляв, він має щастя, що, замість мучитись на сенатських засіданнях, їде собі *„на відпочинок"* до Південної Америки. Вернувшись з того „відпочинку", Ніксон став перед новим, не менш важким, втратив життя, Ніксон став перед новим, не менше важким, завданням: сформулювати конкретні пропозиції щодо дальшої політики ЗДА у відношенні до Південної Америки. Страшенна трудність такої місії у тому, що з-посеред тих 20-х південно-американських республік — одні мають суто демократичний режим (Уругвай), інші строго диктаторський (Парагвай), одні бідні, залежні, напр., від трудної на збут цини, як Болівія, інші багаті нафтовими покладами, як Венесуеля. Ніксон уже натякнув, що дуже погано діють американська Інформаційна Агенція та інформаційні апарати амбасад в Південній Америці, де цілі групи, як журналісти, студенти, професори й робітничі діячі, все це не мають правдивого уявлення про різні ділянки життя і політики ЗДА. Треба теж зревідувати своє відношення до проблеми упромисловлення та господарського усамостійнення різних південно-американських країн.

Отож „відпочинку" Ніксон не мав і не матиме. „Посада" другого найвищого в З'єдинених Державах достойника не є така райдужна, як на перший погляд здавалося б.

СТАН ТРИВОГИ У ФРАНЦІЇ

Париж. — з кінцем мин. тижня французький парлямент ухвалив на вимогу свіжосформованого уряду Пфлімлена „стан тривоги". Заборонено всякі збори та демонстрації, поліція вдень і вночі має право проводити ревізії, брати під свій нагляд кожного запідозреного та визначувати йому місце перебування. До Парижу перекинено 20,000 поліції, кілька батальйонів панцерної „мобільної гарди". Всі урядові будинки пильно охороняються поліцистами, озброєними в автомати.

Атмосфера у Парижі важка. Проведено арешти серед крайніх правих і розв'язано вже кілька малих організацій, які не крилися з своїми переконаннями щодо зміни режиму. Республіка в небезпеці. З цього кожен здає собі справу, як здає собі справу й з того, що новий уряд може стати в обличчі труднощів, які вимагатимуть навіть проливу крови.

Кажемо — може стати, бо властиво ще не стоїть перед аж такою небезпекою. В хвилині, коли пишемо ці рядки, ситуація ще надто неясна, щоб можна було передбачити розвиток події. Розгляньмо її.

14-го травня відбулися в Альжирі демонстрації проти творення уряду, який, мовляв, піде по лінії шукання мирної розв'язки альжирського конфлікту. Заяви Пфлімлена про те, що він шукатиме перемоги в Альжирі, нікого не переконували. Чому? Бо сьогодні ясно всім, не лише правим, що далі Франція може вести війну в Альжирі лише при надзвичайному зусиллі, тільки при переведенні всієї економіки на воєнний стан, чого ніхто не хоче, бож це означало б велике обниження життьового рівня. Допомоги з-за кордону Франція на цю війну не дістане, бо ніякий її союзник не схоче підтримувати цієї війни.

Тому праві кола в Альжирі домагаються введення військової диктатури в Альжирі, а в Парижі — створення надпартійного уряду на чолі з ген. де Голем. По боці демонстрантів стала армія. Був момент, коли ген. Массю і ген. Салян, щоб їх заспокоїти, заявили, що вони стоять по стороні демонстрантів, але залишаються льояльними супроти уряду. Однак, усування військовою владою цивільних урядовців, які власне залишаються вірними урядові, свідчить про те, що в Альжирі таки почався бунт.

Не забуваймо, що в Альжирі є півмільйонова армія, і то найкраща; друга половина мільйона, що перебуває в метрополії, це молоді рекрути, на яких рахувати не можна. В цьому сила і слабість альжирського бунту: що ж та армія робитиме, коли їй відріжуть постачання з метрополії? Мільйон французів в Альжирі не прогодують і не одягнуть півмільйонової армії. Тому треба таки припускати, що бунт скінчиться нічим, бо ж важко собі уявити, щоб ця армія здобувала Францію, як свого часу з марокканської бази почав здобувати Еспанію ген. Франко. До цього не дійде.

Чому? Бо покищо нема кому очолити політично цей бунт. Поки французи в Альжирі вигукують проти парляментарного безладдя у Франції, з цим погодиться кожен француз, зокрема кожен вояк, який відчуває, що армії в Альжирі доручено завдання, яке важко виконати. Але якщо появився б якийсь ген. Франко, хто знає, що могло б бути.

Згадані вище примирливі заяви генералів змінились того дня, коли ген. де Голь заявив, що він готовий взяти на свої плечі долю республіки. Демонстранти зняли крик: „Де Голь з нами!" У якій мірі він з ними, цього не знає ніхто. Важко собі уявити, щоб той, хто всю війну боровся за привернення французької республіки, пішов на авантюру. Ще важче уявити, щоб ген. де Голь, маючи досвід повоєнних років, коли мусів відійти від влади, захотів до неї повернутись, несений настроями альжирської вулиці. Він не знає, як далеко може рахувати на підтримку армії. Але армія це не наємники. Вона з народу, і старшини можуть нею командувати тільки до певного ступня. Ось всі робітничі синдикати заповіли генеральний страйк на знак протесту проти намагань правих вчинити переворот. І свого слова всі синдикати дотримають — від католицького до комуністичного.

Але ситуація дуже важка, бо таки загрожує, коли не кровопролиття, то глибокий поділ французів. Усі згідні, що теперішню систему треба реформувати. Але реформа та мусить відбуватися в атмосфері згоди. Вже зовнішній натиск на Францію викликав упертість. Якби хтось ужив насильства, то може дійти до внутрішньої війни. Крайні праві заслабі, щоб взяти владу в руки, але вони можуть допомогти комуністам зміцніти, коли останнім вдасться взяти в свої руди справу оборони республіканських свобід.

Президент наказав ген. Салянові, командувачеві збройних сил в Альжирі, забезпечити порядок. Покищо ген. Салян забезпечує порядок так, що його старшини б'ють в лице цивільних урядовців, які заявляють про свою льояльність до уряду в Парижі. Уряд саме створився того дня, коли почався бунт в Альжирі. Негайно його поширено і до нього ввійшли соціялісти. Залишається почекати бодай кілька днів, щоб зорієнтуватися в його намірах і можливостях.

Комунікація з Альжиром припинена. Не можна телефонувати, не можна навіть висилати листів. Тому мало вісток, зовсім нема їх про настрої армії. Відомо тільки, що вояки хочуть додому. Відомо також, що старшини бачать, що повстанці добре озброєні і конференція в Танжері, де Тунісія і Марокко приобіцяли збільшену підтримку повстанцям, — матиме свої наслідки. Заяви Хрущова Насерові, що він хотів би бачити арабів об'єднаними довкола Насера і готовий усім допомогти в цій справі — не викликають надій на скоре закінчення воєнних дій в Альжирі. Сьогодні вже говорять про те, щоб для того, щоб закінчити війну, треба до Альжиру підкинути 200, а то й 300 тисяч свіжого війська.

Це страшенно дорога забава, і Франція її без зовнішньої підтримки не витримає, бо девіз до кінця року не вистачить. А підтримки тієї не буде. Тому Пфлімлен заявив, що він готовий піти на переговори з повстанцями, і зробить це тоді, коли вважатиме за відповідне. Бунт не сприятиме наближенню дня переговорів і не сприятиме їх позитивному перебігу. Тому уряд намагатиметься якнайскорше привернути порядок, але годі передбачити способи, якими до цього дійде.

Атмосфера в Парижі важка.

О. Д-ич

Теодор Мацьків

„48 РАЗІВ АМЕРИКА"

Під таким заголовком видало В-во Р. Піпера у Мюнхені 1957 р. в німецькому перекладі цікаву книжку про З'єдинені Держави Америки пера знаного французького журналіста й письменника Раймонда Картієра (Raymond Cartier: „Les 48 Ameriques).

Книжка заслуговує тим більше на увагу, що написав її француз на основі своїх власних спостережень, бо, як сам згадує, відвідуючи кожний стейт, з'їздив протягом трьох років три авта...

Описуючи географічне положення, чудову природу та красу Каліфорнії, Р. Картієр починає свою книжку цікавою романтично-любовною історією російського 45-літнього боярина Николая Петровича Резанова з 15-літньою донною Кошою, дочкою місцевого еспанського команданта.

Як відомо, у 18 ст. Росія в своїй експансії дійшла була аж до Аляски, а що клімат там був дуже суворий, російський уряд довший час розглядався за тереном з лагіднім кліматом. На початку 19 ст. умовини виглядали дуже сприятливо, бо не тільки Еспанія, але вся Европа була втягнена в наполеонівські війни. Користаючи з такого політичного положення, російський цар Олександер I вислав у 1806 р. в ролі купця свого довіреного, вже відомого нам боярина Резанова у таємній місії на побережжя Каліфорнії, щоб він розвідав, як би її найлегше здобути від тодішнього еспанського нездарного короля Карла IV, якого Наполеон між іншим приневолив у 1808 р. до абдикації на користь свого брата Иосифа.

Резанов прибув 1806 р. до Золотої брами недалеко сьогоднішнього Сан Франсіско. Околиця йому дуже сподобалась, але ще більше сподобалась донна Коша. Хоч різниця віку була доволі поважна (30 років), він знайшов взаємність у молодої донни, одначе освідчини православного боярина не могли знайти позитивної відповіді у родині католицького конкістадора. Але, як каже прислів'я, — нема положення, яке не мало б розв'язки — і Резанов згодився не тільки прийняти римо-католицьку віру, але й поїхати до Мадриду, до короля Карла IV, щоб дістати дозвіл на одруження.

Не гаючи часу, Резанов переплив кораблем Тихий океан і, не зважаючи на гостру зиму, дістався санками аж до Іркутська. По дорозі, одначе, застудився і помер на запалення легенів.

Донна Коша мусіла довго чекати, поки довідалась про трагічний кінець свого милого. Одначе, вона зосталась йому вірною і вступила до монастиря, в якому і залишилась до кінця свого життя.

З цієї романтичної пригоди залишилася тільки назва одного горбка в Сан Франсіско — Рашен Гілл. Коли б Резанов мав серце еспанського конкістадора, а не м'якого слов'янина, — завважує Картієр, — хто знає чи москалі, які тоді були ближче до Каліфорнії, як американці, не заснували б у Каліфорнії російську колонію, а Олександер II був би не продав в 1867 році Аляску Америці. Що більше, американці у своїй експансивній політиці на Захід зустрілися б з російським імперіялізмом, і боротьба почалася б на сто років раніше.

Описуючи кожний стейт, автор звичайно подає його історичний розвиток, наводить мало відомі події з приватного чи політичного життя визначних постатей, починаючи від першого президента Дж. Вашингтона (1732-1799), а кінчаючи на Д. Д. Айзенгаверові, і це робить книжку цікавою.

Картієр знає не тільки історію ЗДА, але й добре орієнтується в політичних, соціяльних, економічних та расових проблемах американського життя. Він вдало характеризує поодинокі стейти, народні парки-резервати, ріки, гори, ба навіть малі міста, що заслуговують на увагу, докладно розрізняє національні групи, поодинокі церкви, визнається у расових питаннях, що більше, перевівши аналізу, старається дати їх розв'язку.

Автор подає чимало критичних завваг на адресу Нового і Старого Світів. В його оцінці, Европа не доцінює культурного розвитку Америки, і все ще орудує старими критеріями щодо культурного, соціяльного чи політичного життя американців, які вже давно пройшли відповідну еволюцію в кожній ділянці. Картієр пророкує Америці розвиток під кожним оглядом.

В загальному знаменито поінформований про історичну ґенезу ЗДА, розвиток економічного життя, соціяльні зміни, організацію картелів, силу робітничих юній, значення і вплив поодиноких церков, високих шкіл, проблему автохтонних індіян, позицію жидів, пекучу муринську проблему, впливи поодиноких національних груп, автор, описуючи Ню Йорк, зовсім зігнорував українську національну групу. На стор. 414 Картієр пише дослівно: „В Ню Йорку живе більше ірляндців (550,000), як в Дубліні, більше італійців (1,100,000), як у Римі, більше німців (500,000), як у Штуттґарті, більше русских (900,000), як у Києві, більше порторіканців (350,000), як у Санхуані, більше жидів (2,500,000), як в Тель-Авіві, більше поляків (425,000), як у Кракові, більше муринів (800,000), як у якому-будь місті Африки.

Невже ж авторові, що як вже згадано, так досконало визнається в національних групах в Америці, невідомо, що Київ — столиця України, яка, будучи членом ОН стала ніби предметом міжнародного права?

Адже вже земляк Картієра, де Бопляи у своїй книжці „Опис України" („Description d'Ukraine") в 1650 році зазначив на мапі Київ, як столицю України.

Нам відомо, що було причиною такої грубої помилки автора, одначе хочемо сподіватися, що в наступному виданні він її справить, бо його праця є не тільки цікава, але справді заслуговує на увагу навіть вибагливого читача..

Проф. І. Мірчук

ВАЖЛИВЕ ЗАВДАННЯ

Мюнхен, Німеччина. — Дуже важливим завданням, яке, на мою думку, треба поставити на першому місці, є правильне і спокійне, позбавлене всяких перебільшень інформування світу про наш край, нашу минувшину, наші надбання у всіх ділянках публічного життя та про наші змагання до осягнення остаточної цілі в майбутньому. Але саме на цьому полі робиться у нас дуже мало або майже нічого. І цей первородний гріх не є продуктом наших часів, але тягнеться за нами від віків. Д-р Ганна Наконечна у своїй праці „Украіника в німецьких енциклопедіях від 1630-1951 р." дає багатющий матеріял про ці недоліки, фальшиві дати, перекручування історичних фактів, неточне подавання прізвищ і т. д., що поширюються у світі, майже без ніякого протесту з нашого боку, бо не має у нас науковців, які б організовано і послідовно переглядали хоча б тільки енциклопедії. А які нісенітниці появляються у щоденній чи іншій періодичній пресі!

Дуже часто може у організаторів таких збірних видань не має навіть злої волі, коли спираються мимоволі на джерелах ворожого походження, які дуже зручно пред'являються заінтересованим чинникам. Є, одначе, виступи, де зла воля диктує злобні відомості про нас широким колам читачів. Не забуваймо, що, зокрема, в німецькому громадянстві є дуже сильні русофільські а навіть польонофільські настрої, що грають ролю у творенні легенд.. Д-р Наконечна переглянула німецькі енциклопедії, а хто зайнявся з такою самою ціллю французькими, англійськими, американськими, італійськими, еспанськими виданнями? Це ніяка тайна, що большевицькі аналогічні видання, як „Большая Советская Энциклопедия" (65 томів), „Малая Советская Энциклопедия" (11 томів), „Энциклопедический Словарь" (3 томи) містять в собі матеріял, написаний під диктат офіційних чинників. Все, що відноситься до української історії, української культури, і то не в сучасності, але також в минулому, з історичною правдою в цих виданнях не має нічого спільного, і є фальсифікаціями. Чи не є нашим обов'язком дати спростування цих фальшивих інформацій і зі свого боку подати статті згідні з об'єктивними дослідами? Це питання, щоправда, нелегке, але дуже важливе саме тому, що ці енциклопедії розсилаються по цілому світу і ми маємо нагоду переконатися, який вплив вони мають навіть на читача, що з резервою ставиться до подій на сході Европи. До цього самого джерела треба звести ту страшну образу, яку кілька тижнів тому нанесла українському імені паризька телевізія, спотворюючи всупереч історичній правді, постать Головного Отамана Петлюри.

Придивімось „доброзичливим" інформаціям, німецькомовних джерел, що у дуже великій мірі формують опінію великого світу. Якщо б ми хотіли вичерпати весь матеріял, то для цього потрібні нам були б цілі томи. Наводжу тільки невеликі, і то може навіть не дуже маркантні приклади з новіших видань. І так, швайцарська енциклопедія „Швайцер Лексикон", видана в Цюріху в 1945-48 рр., подає дослівно таку дивовижну „історичну" інформацію: „Хмельницький Богдан, російський національний герой, здобув 1649 року Київ і проголосив себе князем України..., а в 1654 році мусів підкоритися цареві (очевидно, російському) Алексеєві".

В статті про козаків читаємо там таку „чудасію": „Дніпрові козаки визначалися малоросійським націоналізмом і під проводом Богдана Хмельницького організували криваві погроми". Сл. п. український Митрополит Кир Андрей Шептицький названий там „рутенським" архієпископом і „основоположником нової унійтської Церкви", а Костомаров — „російським істориком і публіцистом". Новий німецький лексикон Бертельсмана, що появився 1953 р. в Мюнхені в 4-ох томах, подає під гаслом „Українська музика" таку „замітну" інформацію: „в такій мірі, як український нарід втрачає сьогодні свою питоменність, так і його музика стає частиною всецілої російської музики". Анатоль Вахнянин перетворився на Натанаїла Вахнянина. Боровиковський, Архипенко — російські малярі, Максим Березовський, Дмитро Бортнянський — російські композитори, „Руська Правда", Несторова хроніка — це все пам'ятки російського письменства. „Рутенці (або „русини, „русняки")—це українці, що живуть в Карпатах як „гуцули" (горалі, лемки і бойки) і в низинах як волиняки". „Рутенська церква має коло 5 мільйонів вірних"...

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЩЕ ТРОХИ...

Ще трохи — і літ юнацьких
не знайдеш, як вітру в полі.
Дорослою стала зненацька.
Змужнілою стану поволі.

Поволі, поволі, поволі
над серцем здобуду владу —
Навчуся не плакати з болю
і в щасті дам собі раду.

Тоді не подумай, друже,
що вже відшуміли зливи,
що серцем я стала байдужа
і словом стала зрадлива.

Ти знаєш — великі ріки,
спокійні, глибокі, холодні —
в собі затаїли навіки
і вир, і каміння підводне.

То хай же літа юнацькі
зникають, як вітер в полі...
Дорослою стала зненацька,
Змужнілою стану поволі.

ЛІНА КОСТЕНКО

О. Дереш

МЕЖА

(2)

— А в мене що? Вузенькі нивки на пару кроків, що аж прикро на них дивитися. І на них, бідолашних, мушу засіяти й засадити все, що потрібне, щоб прожити... Льон, коноплі, щоб приодітися, бараболю, щоб було чим животи напхати, конюшину, буряки, капусту, городину... Го-го! Не перечислиш, скільки мусить зародити землиця, щоб прокормити мене й родину. Нивки літом виглядають, як полатане вбрання на бідолашній людині. Одна латка ще зеленіє, друга жовтіє. Одна напушилася й виросла вгору, а друга ще від землі не відросла. І з тих латок корми всю родину. На податки й спашне відложи, худобину прогодуй, передновок перебідуй. У святу землицю кинь, щоб знову зародила, і так бідуй з року в рік, поки журба й праця не виснажить твої сили і не зігнуть тебе долу, як доспіле колосся.

Розжалився Іван, присів на колісниці, вийняв шматок чорного хліба, кусав поволі й з сумом дивився на свою ниву. Поорані скиби простяглися в далечінь, тісно прилягли одна до одної, немов не було більше місця для них на вузькім нарізі землі, що віддихала тепер, вбираючи тепло осіннього сонця. Тільки на краях ниви жовтіли ще два пасма стерні, одно ширше, а друге вужче.

— Ні! Ні! Не дам багачеві багатіти моєю землицею. Подарую йому тепер, а він на другий рік знову пів скиби забере. Він думає, що як багатий, то може знущатися над бідним.

Іван аж згорбився від невеселих думок, що зморшками зборознили його чоло. Важко підвівся, випростав хребет, запряг воли, що доїдали рештки сіна при возі, відорав повну скибу від постійної межі, спрямував плуг на другу сторону ниви, наставив на повну ширину і, крикнувши на воли, приорював до своєї ниви також і пів із сусідової ниви. Борозний віл, що звик ходити борозною, сходив із ґрунту сусіда в заглиблення, а Іван тоді переставав орати, навертав вола, бив його батогом і викривлював плуг. Коли змучений скінчив устійнювати межу і оглянувся поза себе, то помітив, що скиба була крива, як у молодого господаря, що вперше держить чепіги. Ішов уздовж розплуги і чоботом вирівнював межу.

* * *

Небо заплакало. Зразу дрібними сльозами, що відривалися від кострубатих хмар і плямили дорогу ледве помітними кругами. Вітер хитав галуззям придорожніх дерев, зривав з нього листя і котив по полях. Небо вкрилося одноманітною, сірою краскою, заридало, і рясний дощ забарабанив сонливим ритмом по дахах домів, розприскуючись на камінні, всякаючи в пори землі, що пила його жадібно по великій посусі. А коли земля заспокоїла першу спрагу, дощ виповнював заглиблення, плив струмочками по розмоклій дорозі, обертаючи пил у липке болото.

Іван Долішний чалапав болотом до міста робити справу за переорану ниву. Дощ бив його по лиці, запливав за ковнір дрантивої свитки. Чоботи обліпилися гряззю, залишаючи за собою виразні сліди, що їх скоро заливала вода. Він зразу вишукував сухіші місця, а коли вже їх майже не було, йшов серединою дороги, стараючися захистити лице від вітру й зливи. Все ховалося від дощу: горобці зашивалися під стріхи, воронння притулювалося до пнів дерев, на дорозі не було видно нікого, тільки він, самітний, похилившися вперед, витривало, з дивною впертістю завзятої людини розприскував калюжі намоклими від дощу чобітьми, обтираючи часом з лиця мокрими руками краплі дощу. Веселіше йому зробилося, коли побачив перші доми повітового міста. Хмари виплакалися і тільки припізнені краплини плюскали в калабані. Іван зійшов з дороги на хідник, обтріпав чоботи від болота і усміхнувся до сонця, коли хмари проріділися, розбрелися на поодинокі гуртки, поперетикані синіми вмитими плямами.

Перед адвокатською канцелярією задержався нерішений. Зайти до цього чи пошукати іншого, роздумував, переступаючи з ноги на ногу. Кажуть в селі, що не злий адвокат і справи боронить добре, тільки клопіт, що дорого бере. А інші захвалюють того, що в ринку має канцелярію. Дешевший і з суддею добре живе. І Іван вирішив піти далі в місто, щоб переглянути адвокатські канцелярії, як звик був ходити в торговий день, щоб провірити по склепах товар, котрий дешевший і більше до вподоби. Кілька домів далі блистіли вивіски двох інших адвокатів. Іван скоса поглянув на них, припиняючи ходу, та, пригадавши собі, що один з них програв процес про ґрунт його кревняка, похитав головою і пішов поволі злий на себе, що вдома не порадився, як слід, котрого адвоката наймати. Справа в його уяві була немаловажна, це ж злочинне і навмисне порушення святости межі, це ж замах на підвалини його життя. Пусти раз ворога до хати, то він там буде хазяїном. Нехай процес коштує, що хоче, він останню корову виведе із стайні й продасть, але себе і свою сім'ю не дасть кривдити. Як дорогий адвокат, то мусить бути добрий. Іван рішив уже не оглядати канцелярії всіх 14 адвокатів, що жили майже виключно із спорів селян, а повернув до першої канцелярії.

Йому аж радісно зробилося, коли побачив у першій кімнаті гурт людей, що ждали на свою чергу. Стукотіли машинки до писання, йшла тиха розмова між приявними про невдалий урожай, великі податки, низькі ціни на збіжжя, худобу, про селянські журби та клопоти.

— „Видно, не злий адвокат, коли в нього такий рух і так багато народу в таку непогоду", — роздумував Іван, присівши на лавці й прислухаючись уважно до розмови, що велася між представниками громади, яка спорила з сусідньою про пасовисько. І нараз спір про границю на пів п'яди завширшки видався йому такий благий і маловажний, що він засоромився, і раптом у нього зродилася думка піти додому і в мирний спосіб поладнати справу. Та коли пригадав собі, як його противник довідавшись, що він відорав від його лану пів скиби, розкричався і обидив його перед людьми, називаючи вошивим жебраком, знову дивна впертість і завзятість взяли перевагу над маловажністю справи. — „Що лаяв, то лаяв, образу можна простити, та багачисько того самого дня поїхав у поле і не пів скиби, але цілу на широкий плуг приорав до свого лану. Ні! Не дам свого. Впертий він, буду впертий і я. Він думає, що як він багач, то може поневіряти бідним. Є ще, Богу дякувати, вчені адвокати й справедливі судді, що постоять за мною. Не я тебе зачепив, але ти мене. А тепер змірясмось, хто сильніший і чия правда".

Скоро і його покликали в другу кімнату.

Адвокат уважно прислухався до жалів клієнта, ставив запити, жадав вияснень і скоро зрозумів, в чім діло. Спори про межі — це не була новина в адвокатській практиці. Бо кожного року, коли весною й осінню приходила пора, щоб порушити землю під нову плодозміну, десятки справ про порушення меж клопотали голови адвокатів і суддів. Судові комісії виїздили на місце спорів, мірничі інженери перемірювали ниви, сварилися між собою сторони, адвокати творилися в селі партії за і проти, і аж суддя, вирішував спір, устійнюючи нову межу. То все було сполучене з немалими видатками, які не стояли в жаднім вартіснім відношенні до предмету спору. І часами соромно було совісному адвокатові, коли, довіряючи своєму клієнтові, що сусід малощо не пів ниви привласнив собі, приймав справу, а опісля на місці спору стверджував, що справа торби січки не варта.

ВАЖЛИВЕ ЗАВДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

Книга „Дер нос Гердер", що вийшла в 1951 р. у Фрайбургу в трьох томах, подає таку „історію" Львова: „Лемберг — це російське місто, засноване українським князем з Галича 1250 року, від 1340 року столиця польської України ... в 1939 році зайняте німцями, потім передане Росії, в 1941-1944 рр. стає знову німецьким містом, а від того часу належить до Совєтської України"...

Київ постійно згадується так, як російське місто. Совєтський Союз ідентифікується з Росією і все, що протягом століть постало на цьому просторі, належить до Росії, та її творчости, отже „Слово о полку Ігоревім", Літопис Нестора, пам'ятки старої київської архітектури. „Дер гросе Брокгавз", в 20 томах, виданий в Ляйпцігу 1945 р. містить в собі таку „історичну" дефініцію: „Росіяни — це спільна назва народів: великоросів, білорусів, і українців"...

Тепер одна квітка з преси і то католицької, а не ліберальної чи соціялістичної, що мають упередження до українства взагалі. „Мюнхнер Кірхенцайтунг" в числі з 9-го січня ц. р. називає о. прелата проф. П. Голинського, Генерального Вікарія для українців-католиків в Німеччині — росіянином, українського митрополита Йосифа Сліпого, що від 1945 року мучиться в большевицькому концентраційному таборі — рутенцем (з 23 лютого 1958).

Це тільки дрібні, може навіть не найяскравіші приклади фальшивих інформацій про Україну, які в більшості не є випливом злої волі, як в першу чергу результатом ворожої пропаганди. Та, коли ми поставимо собі питання, що з нашого боку зроблено для протиакції, то відповідь вийде дуже бліда. Серед тисяч українських публікацій від 1945 року в межах Німеччини не знайдемо майже нічого для освідомлення чужинецьких кіл у наших справах. А коли я в 1948 році при матеріяльній допомозі ЗУАДК-у видав невеличку енциклопедію англійською мовою, в якій уміщені статті наших найкращих фахівців, як Димінський, Кузеля, Кубійович, Рудницький, Михайло Антонович і Садовський, то в своєму наївному оптимізмі був переконаний, що наклад 10,000 примірників розійдеться протягом дуже короткого часу, бо всі наші інституції та організації подбають вже про те, щоб ця книжка попала у всі найважливіші книгозбірні західнього світу. А як виглядає дійсність? Крім Союзу Українців Великої Британії та АБН, що закупили невелику кількість примірників, ні одна установа не виявила найменшого зацікавлення цим виданням, і більшість накладу лежить на складі, а те, що розійшлося, було поширене моїми учнями, колегами та знайомими. Моя „Історія української культури", німецькою мовою, ніколи не побачила б світла денного, якби не матеріяльна допомога Східньо-Европейського Інституту проф. Коха.

Не зважаючи на ці невдачі хочу при Українському Вільному Університеті створити комісію, що взялася б за це важке завдання. Хоча мої сили вже немолодечі, все ж маю надію зреалізувати цей плян. Ця комісія мала б обов'язок в першу чергу збирати матеріял з різних енциклопедій і лексиконів, звертатися до наших науковців з проханням внести корективи в цей матеріял і на кінець увійти в контакт з редакціями цих видань, щоб переконати їх у потребі внесення поправок. Я свідомий того, що ця проблема дуже тяжка і вимагатиме великого вкладу праці та матеріяльних засобів. Сподіюсь, одначе, що моя ініціятива знайде загальне зрозуміння і всі наші чинники підуть в цьому ділі українському університетові назустріч. Тут не може бути ніяких політичних розходжень, коли йде про те, щоб світові відкрити очі на характер і ролю княжого періоду нашої історії. Не може бути так само відмінних поглядів на те, що Сковорода — український Сократ, що Дмитро Бортнянський чи Архипенко — належать до нашої творчости, і що „Руська Правда" — це документ українського права, а старі літописи є початком нашої історіографії.

Цим шляхом звертаюсь до людей доброї волі із закликом виявити зрозуміння для цього важливого завдання, а до української преси в усіх частинах світу з проханням передрукувати цю статтю і висловити свою думку.

Перед концертом скрипаля Аристида Вирсти в Ню Йорку

Д-р Аристид Вирста належить до наших визначних скрипалів і музикознавців молодшого покоління. Як ціль свого життя поставив собі пропаґувати серед чужинецького світу українське музичне мистецтво в якнайкращій формі і на найкращих зразках. Його цікавлять проблеми української культури більш загального характеру. Він зобов'язує не тільки себе, але і других наших музик на чужині до інтенсивної праці в різних ділянках музичного життя. Уважає, що важне є не тільки поширювання української народної пісні та виконування творів українських композиторів, але він велику вагу кладе на співпрацю з фаховими чужинецькими журналами та енциклопедіями, на участь українських музик у музичних фестивалях та музичних конґресах. Ми будемо мати нагоду почути шляхетну гру Аристида Вирсти 24-го травня в залі Джуньйор Гайскул при Евню В і 6 вулицею, спонзорований Літ. Мист. Клюбом.

До краси звуку причиняється у великій мірі і цінний інструмент, бо д-р Вирста є тим щасливцем, який має стару скрипку славної марки Карла Ґваданіні. В програмі концерту поруч інших творів цікаво нам буде почути перше виконання в Ню Йорку, Сонати комп. І. Вовка та „Поему" і „Арію" комп. О. Жука, (оба молоді композитори походять з Києва), а також „Тихий Сон" і „Танок" Ф. Якименка. — Наш концертант зокрема є зацікавлений композиторською творчістю Якименка і з кінцем червня цього року виступить з доповіддю на міжнародному музикологічному конґресі в Кельні (Німеччина) на тему „Федір Якименко як представник східньо - европейського імпресіонізму".

Д-р Вирста (буковинець) має основну муз. освіту, закінчив дипломами Віденську Музичну Академію та Париську Консерваторію. В Парижі здобув ступінь доктора музикології в 1956 р. Став дійсним членом Французького Товариства Музикологів, а згодом лектором музичного Інституту на славному паризькому університеті Сорбоні. — Головним полем його концертової діяльности були Бразилія (де крім інших виступів взяв участь у муз. фестивалі під кер. Єнеско в присутності бельгійської королеви Єлисавети), — Швайцарія, Італія, Німеччина, Франція.

Коли переглядаємо голоси чужинецьких критик, то всі відзначують велику музикальність скрипаля Вирсти, його розуміння стилю та технічну досконалість.

Іванна Приймова.

Повідомлення

В СПРАВІ ТВОРЕННЯ ДАЛЬШИХ УКРАЇНСЬКИХ КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ

11-го березня 1958 р. у Вашинґтоні, Д. К., у Бюрі Федеральних Кредитових Кооператив відбулася конференція, присвячена різницям в поглядах, які постали в справі закладання дальших Федеральних або Стейтових Кредитових Кооператив на базі статуту Відділів О. У. А. „Самопоміч".

У конференції взяли участь представники Бюра Федеральних Кредитових Кооператив у Вашинґтоні п. Дж. Дин Ганнон, директор Бюра, його заступник Йосиф Бломґрін та керівник секції для уділювання чартерів п. Джордж Бойд. З українського боку були пп. Юліян Ревай, голова О. У. А. „Самопоміч" в Ню Йорку і Президент Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку, Іван Шетпарович, голова Товариства Української Кооперації і правний дорадник Іван Флис, відомий українсько - американський адвокат.

В дискусії, що тривала понад 150 хвилин, обговорено всі питання денного порядку (а в тому і те, звідкіля взялися українці в Америці) та устійнено, як творити і чартерувати нові федеральні кредитові кооперативи для потреб українців в ЗДА.

Всі зацікавлені у творенні нових кредитових кооператив, можуть звертатися по інформації безпосередньо до Товариства Української Кооперації в Ню Йорку 3, Н. Й., 68 Іст 7-ма вулиця.

ТРИБУНА У.Н.С.

Організаційні перегони на Конвенцію

Ще кілька днів залишилося до закінчення наших конвенційних „перегонів" у організуванні членів до УНСоюзу. Ще тільки короткий час мають наші секретарі і організатори, щоб доповнити свої осяги та зайняти кращі місця у почесній табелі передових діячів УНСоюзу. Останній речинець зложення членських аплікацій минає в понеділок 26 ц. р. ранком, тобто в першому дні Конвенції. Ті, що не встигнуть прислати аплікацій прямо до Головної Канцелярії У. Н. Союзу, можуть привезти їх зі собою або передати на Конвенцію, де вони будуть ще втягнені в загальні підсумки нашої конвенційної членської кампанії. Переможці в цій кампанії будуть відмічені на бенкеті, що відбудеться в середу, 28 ц. м. в рямцях Конвенції. Тож закликаємо наших організаторів не прогаяти цих дорогоцінних останніх днів, щоб перемога була по їх боці!

СПИСОК ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМАГУНІВ Ч. 3.
(стан з 18 квітня 1958 р.)

П. ч.	Організатор	Відділ	Місцевість	Присд. чл.
1.	Богдан Зорич	432	Торонто, Онт.	62
2.	Іван Одежинський	153	Филаделфія, Па.	43
3.	Володимир Гавриляк	316	Рачестер, Н. Й.	22
4.	Степан Келлер	63	Форд Сіті, Па.	20
5.	Волод. Фединський	131	Шикаго, Ілл.	19
6.	Олекс. Косіковський	341	Віндзор, Онт.	18
7.	Михайло Рубич	39	Сиракюз, Н. Й.	16
8.	Вол. Крущельницький	94	Гемтремк, Миш.	15
8.	Євген Зубальський	94	Гемтремк, Миш.	15
10.	Вожтер Рефт	120	Аликвипа, Па.	13
11.	Василь Цюпа	325	Бруклин, Н. Й.	12
12.	Петро Занько	355	Ст. Джозеф, Міз.	11

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

Пам'яті Анни Весоловської

20-го березня 1958 р. відійшла у вічність членка 34 Відділу УЗХ в Дітройті, Мишиґен, бл. п. Анна Весоловська, довголітня учителька на рідних землях, вдова по о. Миколаю Весоловському.

Покійна походила з роду Кадайських; уроджена 1884 р. в Підволочиськах в Зах. Україні (Галичина), де її батько був тоді начальником стації. Її батько походив з давніх священичих родів Кадайських і Стефановичів, а мати була донькою тодішнього пароха Чернівців о. каноніка Теодора Максимовича.

Ще будучи дитиною вернулася з батьками до Чернівців, де покінчила освіту та в 1906 р. почала учительську працю в різних місцевостях Буковини, пізніше в Галичині та в таборах скитальців в Німеччині. В 1949 р. приїхала до Америки, де також вчила в українській школі.

З покійною відійшла від нас особа, яка посвятила своє життя для виховання наших дітей. Щоб якслід зрозуміти її посвяту для нашої молоді, треба знати обставини українського життя на Буковині під австрійським цісарським пануванням до першої світової війни, та румунської окупації між 2-ма світовими війнами. В цьому ж останньому періоді було особливо важко на Буковині учителювати свідомому українцеві через те, що школа була зрумунізована. Щоб дати нашим дітям національне виховання, треба було самому бути свідомим українцем та свідомим відповідальности перед Богом і своїм народом за душу дітей. Була це не легка справа й для учителя дуже небезпечна, потягала за собою переслідування, а навіть тяжкі кари збоку румунських чинників. Покійна Анна Весоловська, як свідома українка, ставила вище національний обов'язок, як страх, та вчила в румунській школі наших дітей і свойого слова та своєї пісні. Вщіплювала в них любов до свого рідного. Завдяки їй і їй подібним вчителям, 20-літня окупація української Буковини не змінила її обличчя. Вона залишилася українською, хоч, на жаль, тепер під большевицьким ярмом.

За свою вчительську працю, повну посвяти для свойого народу, покійна часто мусіла терпіти, бо її кидали часто з одного місця в друге. Це її не відстрашувало, і всюди, де була, виконувала своє завдання й була люблена населенням.

Крім виховання дітей покійна провадила різні освітні курси, як курси для неграмотних, господарські, куховарські, та давала виклади з історії нашої бувальщини.

Покійна була також і піонеркою українського жіночого руху. Ще як дуже молода дівчина, в році 1898, коли в Чернівцях засновано Кружок українських Дівчат (якого головою була п. Попович), покійна потайки стала членкою, бо як учениця не сміла явно належати. Пізніше вступила в члени „Жіночої Громади", та як вчителька по селах засновувала відділи Жіночої Громади.

Після приїзду до Америки, познайомившись з членкинями УЗХ, вступила в їх ряди та працювала по своїх силах в цій організації як делеґатка по різних комітетах. Вступила до УЗХ, бо націоналісткою була ціле своє життя та завсігди підтримувала визвольні змагання нашого народу, підбадьорувала українську молодь любити своє й боротися за волю народу.

Не діждалася покійна побачити здійснення свойого ідеалу. Не побачила вільної, соборної України! Заснула вічним сном далеко від Рідної Землі.

Похорони відправлено в гр. кат. Церкві Непорочного Зачаття Пр. Д. М. в Гемтремку Миш. отцями: д-ром Кнапом, Шеховичем, Трешневським при співучасті оо. проф. Чавса і Княгиницького. Прощальні промови виголосили в церкві о. Трешневський, а на цвинтарі п. Ф. Садило від УЗХ, адв. Смерека від Тов. „Буковина". Всі підкреслювали чистий характер покійної, її працьовитість і відданість родині, св. Церкві й Свому Народові.

Покійна залишила в глибокому смутку доньку Марусю, зятя адв. Дениса та внука Остапа Квітковських.

Нехай земля буде їй пером!

о. Петро Чавс.

Бюро погоди передбачає холод до половини червня

Вашинґтон. — Бюро Погоди ЗДА передбачає, що в місяці від 16-го травня до 15-го червня в східніх стейтах від Ню Гемпшир, Вермонту і Мейну аж до Флориди температура буде нижча від нормальної. Те саме буде і в Тексасі. Найтепліше, вище від нормальної температури буде тільки в Дакоті, Монтані і в північній частині Південної Дакоти. В решті стейтів буде температура нормальна або малощо вища від нормальної. Бюро подає, що пересічна нормальна температура для цього періоду є така: Ню Йорк — 66.5, Шикаґо — 64.5, Денвер — 61, Сан Франсіско — 58.3. Атмосферичних опадів в тому місяці в східніх стейтах буде нормально, в північних менше від нормальних, а в південних більше як нормально.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 20-ти мільйонового майна організації!

ДО ВІДОМА ВСІХ УКРАЇНЦІВ
м. ФИЛАДЕЛФІЇ й ОКОЛИЦІ!

В НЕДІЛЮ, 25-го ТРАВНЯ 1958 р.
в 32-гу РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
Головного Отамана Військ Української Народної Республіки
СИМОНА ПЕТЛЮРИ
буде відслужена
ПАНАХИДА
ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ
в українських православних церквах між 12-ою і 1-ою год. дня.

О 1-ій год. 15 хвилин
— відбудуться —
ЖАЛОБНІ СХОДИНИ
УКРАЇНЦІВ м. ФИЛАДЕЛФІЇ й ОКОЛИЦІ
в Українському Клюбі — 1938 Germtn Ave.

Після виголошення Жалобного слова, буде зачитано резолюцію протесту Українських Організацій м. Филаделфії, з приводу нападу французької телевізії на честь Українського Народу.

Комітет по вшануванню пам'яті Симона Петлюри та Діловий Громадський Комітет

Увага! ДІТРОЙТ й ОКОЛИЦЯ! Увага!

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
та
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ
з їхніми Братніми Організаціями
вшановуючи
20-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
полк. ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ
— влаштовують —
СВЯТО ГЕРОЇВ
в неділю, 25-го травня 1958 р.
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при Martin & Michigan

В програмі беруть участь:
Промовець: ред. В. КРАВЦІВ — пяніст Б. МАКСИМОВИЧ — Хор: ООЧСУ під управою д-ра В. КУШНІРА — Ансамбль Осередку СУМА ім. П. Орлика під управою П. ПОТАПЕНКА — Деклямації артистки п. К. КРИВУЦЬКОЇ та інших.

ПОЧАТОК точно о год. 3:30 по полудні.
ВСТУП за добровільним датком — $ 1.00
Для шкільної молоді вступ — вільний.

В цьому самому дні в усіх українських церквах відправиться
ПАНАХИДА.

МАТЕМАТИЧНО-ПРИРОДОПИСНО-ЛІКАРСЬКА СЕКЦІЯ
Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА
П'ЯТА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
— відбудеться —
в СУБОТУ, 24-го ТРАВНЯ 1958 р.
в год. 2-ій по полудні
в залі НТШ — 302-304 Захід 13 вул. в НЮ ЙОРКУ

ПРОГРАМА:

1. Проф. д-р дипл. інж. Микола ЗАЙЦЕВ: Відкриття;
2. Проф. д-р Осип АНДРУШКІВ (ЗДА): „Деякі властивості розбіжних рядів, що їх члени додатні і збіжні монотонно до нулі";
3. Проф. д-р Олександер АРХІМОВИЧ (ЗДА): „Зернові культури в Україні по другій світовій війні".;
4. Проф. д-р дипл. інж. Микола ЗАЙЦЕВ: „Нова метода спрацьовання товщів з морських тварин для поживних цілей";
5. Проф. д-р Любов ЗАФІЙОВСЬКА (ЗДА): „Дослідження „ін віво" мікроґамет вищих рослин";
6. Проф. д-р Сергій КРАШЕНІННІКОВ (ЗДА): „Потворні форми Балантідіюм Колі та Балантідіюм Кавіє";
7. Проф. д-р Степан КУЛИК (ЗДА): „Нова метода для наближеної розв'язки кубічного рівнання";
8. Інж. Степан ПРОЦЮК (ЗДА): „Нові проблеми фізики металів";
9. Проф. д-р Іван РОЗГІН (ЗДА): „Сучасний стан природознавства в Україні";
10. Проф. д-р Юрій РУСОВ (Канада): „Озерний осетер — аціпензер фульвесценс рафінеске";
11. Проф. Павло ШУЛЕЖКО (Австралія): „Один метод наближеного інтеґрування диференціяльних рівнань в частинних похідних";
12. Проф. д-р Микола ЄФРЕМОВ (ЗДА): „Нова константа „найкоротша довжина" та її роля при внутрішніх атомних процесах".

ДОЇЗД ПІДЗЕМКОЮ: зупинка лінії Індепендент на 14-ій вулиці і 8-ій Евені.

ГОСТЯМ РАДІ!

Дирекція Мат. Прир. Лік. Секції НТШ в ЗДА

---

10 років ДІЯЛЬНОСТИ УСК-у Ню Йорк

СУБОТА, 24-го ТРАВНЯ 1958 р.

1. ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР
год. 9-та ранку
в залі Junior High School — 71 Ave "B", між 4-6 вул., Н. Й.
2. ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ — внутрішні
год. 3-тя по полудні
на East River Athletic Field — між 6-7 вул. в Ню Йорку.

ЮВІЛЕЙНЕ СПОРТОВЕ СВЯТО

П'ЯТНИЦЯ, 30-го ТРАВНЯ 1958 р.

Год. 9 рано: Служба Божа в церкві св. Юра і посвячення прапору УСК-у.
Год. 11 рано: в Домівці УСК-у:
а) Вбивання цвяшків і вписування до пропам'ятної книги;
б) Виставка спортових трофеїв і експонатів;
в) Передача прапору молодечим командам.

СУБОТА, 31-го ТРАВНЯ 1958 р.

ЗМАГАННЯ КОПАНОГО М'ЯЧА

Год. 10-11 УСК (учні) — ГОТНІ (учні);
Год. 10-11 УСК (юньйори) — ГРЕКИ (юньйори);
Год. 11-12:15 УСК (новаки) — СУМА, Трентон (новаки);
Год. 11-12:15 УСК (команда "Б") — „Чорноморська Січ" (резерва);
Год. 12:30-2 УСК (резерва) — „Чорном. Січ", Нюарк.

ПОЧАТОК головних змагань
ГОД. 2:45 ПО ПОЛУДНІ.

УСК ювілят — УКРАЇНА Монтреаль

на площі NEW FARMERS OVAL
Metropolitan Ave i 69th Street — Middle Village, L. I.

ВЕЧЕРОМ о год. 7:00 в залі "LENOX HALL"
роздача нагород і відзначень.
Год. 8:30 веч.

ЮВІЛЕЙНА ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ
при знаній оркестрі п. САВЧУКА.
ПРОСИТЬСЯ РЕЗЕРВУВАТИ СТОЛИ!

Громадський Комітет
під патронатом
ФІЛІЇ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ у ФИЛАДЕЛФІЇ
В 20-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Основоположника Українського Націоналізму
сл. п. полк. ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ
— влаштовує —
в неділю, 25-го травня 1958 р. — о год. 7-ій веч.
в залі УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ
847 Н. Френклин вул. у Филаделфії
СВЯТО ГЕРОЇВ
відзначаючи світлу пам'ять
ГОЛ. ОТАМАНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ
та всіх ГЕРОЇВ,
що віддали своє життя за волю і державність України.
ЦЕРКОВНІ ВІДПРАВИ
в цьому намірениі — будуть відправлені
в обидвох українських катедральних церквах, цього ж дня по Вечірнях.

У СВЯТОЧНІЙ ПРОГРАМІ:
Промови; Хор „КОБЗАР", диригент д-р А. РУДНИЦЬКИЙ; Деклямації: Я. ПІНОТ-РУДАКЕВИЧ і З. КОХАНОВСЬКА; Сольоспіви: М. КОКОЛЬСЬКА-КОБРИН і І. ГОШ.

Програмки в цінах: $2,00, $1.50, $1.00 і $0.50 (балькон для молоді) — у Кооперативі „БАЗАР".

Увага! ТРЕНТОН і ОКОЛИЦЯ! Увага!

Заходами Святоюрівської та Святотроїцької Українських Православних Церков, Товариства Прихильників УНР, ОДУМ-у, Жіночого Демократичного Об'єднання та 49-го Відділу УРСоюзу

В НЕДІЛЮ, 25-го ТРАВНЯ 1958 р.
в залі Святоюрівської Церкви — (331 Центер вул.)
— відбудеться —
ЖАЛОБНА АКАДЕМІЯ
присвячена
32-ій РІЧНИЦІ з ДНЯ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
Голови Директорії і Головного Отамана Військ УНР
св. пам'яті СИМОНА ПЕТЛЮРИ.
Після Літургії у православних церквах — відбудуться
ПАНАХИДИ.

ПРОГРАМА АКАДЕМІЇ:
Доповідь — виголосить ред. п. Ів. СВІТ.
Ухвалення резолюції протесту проти паризької радіо-телевізійної передачі, 28-го лютого ц. р.
Художня частина.

ПОЧАТОК о 6 год. 30 хв.
СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ

УВАГА! КОЛИШНІ УКРАЇНСЬКІ ВОЯКИ в КЛІВЛЕНДІ! УВАГА!

в НЕДІЛЮ, 25-го ТРАВНЯ 1958 р.
Год. 1:00 по полудні
в НАРОДНОМУ ДОМІ (ч. кімн. 23)
при 2255 Захід 14 вул. у Клівленді
— відбудеться —
НАРАДА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ
в цілі
відновлення праці Відділу ОбВУА.

В нараді візьмуть участь члени Головної Управи.
Просимо всіх членів ОбВУА і кандидатів на таких — прибути на цю нараду.

Головна Управа ОбВУА

Увага! ФИЛАДЕЛФІЯ Увага!
й Околиці Східньої Пенсилвенії!

Старанням
УКР. АМЕР. ОБ'ЄДНАНИХ КЛЮБІВ ФИЛАДЕЛФІЇ, Па.
— скликається —
у НЕДІЛЮ, 25-го ТРАВНЯ 1958 р.
ТРЕТІ РАЙОНОВІ ЗБОРИ
в залі УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН
847 Н. Френклін, вул., Филаделфія, Па.
о год. 3-ій по полудні.

На ці збори запрошуємо Представників усіх Українсько-Американських Клюбів східнього району Пенсилвенії взяти участь, а особливо з:

КЛИФТОН, ГАЙТС, БРИДЖПОРТ, ЧЕСТЕР, БРИСТОЛ, ФЕНІКСВІЛ, АЛЛЕНТАВН, БЕТЛЕГЕМ.

На зборах виступлять промовці в українській й англійській мовах, про потребу зорганізування усіх наших сил, для спільної політичної й культурної акції в американському й українському житті.

Після зборів
БЕЗПЛАТНЕ ПРИЙНЯТТЯ
ДЛЯ УЧАСНИКІВ-ПРЕДСТАВНИКІВ.

За Управу Укр. Амер. Об'єднаних Клюбів:
Майор Михайло Дармограй, предсідник
Митро Пасічник, секретар

УВАГА! ФИЛАДЕЛФІЯ ВІЛМІНҐТОН ЧЕСТЕР! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ УСПІННЯ ПРЕЧ. ДІВИ МАРІЇ в ЧЕСТЕРІ, Па.
— уряджує —
ПЕРШИЙ ПАРАФІЯЛЬНИЙ ПІКНІК
на СЕВОЙС ФАРМІ — ПІКНІКОВІЙ ПЛОЩІ
в НЕДІЛЮ, дня 25-го ТРАВНЯ 1958 р.

До танців гратиме музика
БИЛС КІНҐ ЕНД МОНАРХС.

В разі непогоди — ПІКНІК — відбудеться в Українськім Народнім Домі — при вул. 4-ій і Ворд.

Перевіз на фарму автобусом — ДАРОМ.

ПОЧАТОК: год. 2-га по полудні.

Сердечно запрошуємо до ласкавої участі усе Громадянство міста Честеру й Околиці!

Парох і Парафіяльний Уряд.

ВИСТАВКА ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО

в ґалерії Вард Еґґлестон 969 Медисон Евню в Ню Йорку продовжена до неділі дня 25-го травня ц. р. Виставка відкрита кожного дня (крім неділь і свят) від год. 10-ої ранку до 5-ої по полудні.

Кардинал Стріч знову важко захворів

Рим. — Кардинал Семюел Стріч з Шикаґо, який важко захворів був подорозі з Америки до Риму, куди Папа Пій XII покликав був його на становище керівника всіх католицьких місій у широкому світі, та який тому три тижні втратив руку в операції, дістав в понеділок 19 ц. м. новий сціп крови. Він притомний і не втратив мови, але має спаралізований правий бік тіла. Цю атаку дістав він після повороту до шпиталю, з якого все ще не виписано його, після відправлення першої Богослужби в каплиці т. званого Шикаґівського Дому в Римі. Він був дуже зворушений, коли правив Богослужбу з спеціяльною асистою, що виручала йому брак правої руки, і це зворушення вважають одною з причин його раптового занедужання. Лікарі не затають, що стан недуги 70-річного кардинала дуже поважний та що він, на випадок видужання, не зможе виконувати призначені йому в Святішій Конґреґації функції. Він прийняв Найсвятіші Тайни. Прибічний лікар Папи, проф. Ріккардо Лізі, двічі відвідав недужого, який знаходиться під опікою власного лікаря з Шикаґо та двох італійських професорів.

МекЕлрой звертає увагу ЗДА на технологічні перегони з СССР

Вашингтон. — Секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой у своїй промові до визначних військовиків при відзначуванні Дня Збройних Сил сказав, що сьогодні у віці керованих ракет може втриматися при житті та держава, яка передуватиме в технології. „Оце по раз перший в історії ЗДА є виставлені на небезпеку від зброї, яка впродовж годин, а завтра може впродовж мінут, зможе перелетіти понад той океан, який колись був нашою охороною", — казав секретар оборони. Коли б почалася нова світова війна, при допомозі керованих ракет і атомової зброї, то та війна „могла б тривати кілька днів, або найбільше кілька тижнів". МекЕлрой заявив, що важко є тепер продукувати нову зброю, бо, поки її випродукується в потрібній кількості, вона стає вже перестарілою внаслідок нових винаходів.

Передбачають зменшення відсотків від ощадностей

Ню Йорк. — Професор банковости на Нюйоркському університеті д-р Курт Флекснер промовляв на прийнятті Метрополітальної Ліґи Ощадностевих Товариств і сказав, що деякі торговельні і ощадностеві банки та ощадностево-позичкові товариства вже з 1-им липня цього року почнуть зменшувати відсотки від ощадностевих вкладів. Це зменшення становитиме 0.25 відсотка, це значить замість теперішних 3.25 даватимуть тільки 3 відсотки. Він не сказав, чи зменшать відсотки і ті банки, які тепер дають тільки 3 відсотки від ощадностей. Існує можливість, що торговельні банки платитимуть тільки 2.5 відсотка. Та банки не мусять зменшувати відсотки вже від 1-го липня; вони мають право і надалі платити відсотки в висоті 3.25 відсотка. Під час добробуту в попередніх роках банки один за одним збільшували відсотки, бо промисл, торгівля та будівельний промисл потребували готівки на своє збільшення. Тепер починається зменшування відсотків від ощадностей, а вслід за тим і від позичок.

Сенатор Айвс не буде кандидувати восени цього року

Вашингтон. — Республіканський сенатор із Ню Йорку Ірвінґ М. Айвс заявив 15 травня на пресовій конференції, що він послухає свого лікаря і зогляду на свій стан здоров'я не буде старатись про перевибір на теперішнє становище. Він сказав, що не буде кандидувати на жадне інше становище ані не прийме жадної номінації на становище в виконній частині уряду. 29 років безперервної служби в ділянці законодавства в Олбані, Н. И., і у Вашинґтоні — це досить, — казав сенатор Айвс. Сенатор хворіє на високе тиснення крови і кровотечу з носа. Це вже 6-ий республіканський сенатор, який зголосив, що не буде кандидувати восени цього року. Інші республіканські сенатори, які не старатимуться про перевибір, це Вільям Ф. Новленд, Г. Александер Смит, Вільям Е. Дженнер, Едвард Мартин і Ралф Е. Фландерс.

Нассер осягнув у Москві зниження совєтських грошових претенсій

Каїро. — Президент З'єдиненої Арабської Республіки Нассер вернувся в минулу п'ятницю до Каїро з Совєтського Союзу, де перебував на 18-денних відвідинах. За твердженням західньої преси, що покликується на інформації від відповідальних членів почоту Нассера, він осягнув головну ціль своєї подорожі, а саме згоду Хрущова на зменшення грошових претенсій СССР з титулу військових і промислових достав, зроблених Єгиптові протягом останніх двох років. Совєти буцімто зменшили свій рахунок на 20—30% щодо ціни доставленої Єгиптові зброї та на 15% щодо доставлених машин і інших промислових виробів. Крім цього переведено комуляцію заборгування Єгипту і Сирії та устійнено інші умови сплати того спільного довгу Єгипетської Республіки. Члени почоту, чо їздили з Нассером до Москви, дуже вдоволені „безкорисною приязню" Совєтського Союзу, але водночас запевняють, що вони не стали більш комунофільськими, ніж були перед подорожжю, та що Арабська Республіка надалі буде тримэтись „невтральности".

Ділимоcя сумною вісткою
що 18-го травня 1958 року упокоївся в Бозі,
по довгій і тяжкій недузі, на 70-му році життя,

бл. п. проф. ВОЛОДИМИР ПАВЛУСЕВИЧ

колишній гімназійний професор в Коломиї, Станиславові і Яворові — Україна.

ПАРАСТАС буде відправлений 19-го і 20-го ТРАВНЯ 1958 р., о год. 8-ій вечора, в пох. Заведенні Головчак — 1208 Kenillworth Street, Cleveland, Ohio.

ПОХОРОН відбудеться в СЕРЕДУ, 21-го ТРАВНЯ 1958 року, о год. 9-ій рано, з пох. заведення до української католицької церкви св. ап. Петра й Павла, а опісля на католицький цвинтар у Клівленді.

Горем прибита РОДИНА

Управа Т-ва „Рідна Школа" і Учительський Збір Школи Українознавства в Клівленді
з глибоким сумом повідомляють,
що в неділю, 18-го травня 1958 року
помер, після довгої і важкої недуги, на 71-му році життя,

бл. п. проф. ВОЛОДИМИР ПАВЛУСЕВИЧ

визначний педагог і учитель середніх шкіл „Рідна Школа" в Яворові, Городенці, Долині, Тернополі, Коломиї, Станиславові, Холмі, Бережанах, на еміґрації у Травнстаді і Ділінґені, та в школах українознавства в Дітройті і Клівленді.

УПРАВА Т-ВА „РІДНА ШКОЛА"
та УЧНІ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
в КЛІВЛЕНДІ

Т-ВО УЧИТЕЛЬСЬКА ГРОМАДА в КЛІВЛЕНДІ
ділиться сумною вісткою,
що дня 18-го травня 1958 року помер у Клівленді
її Член, видатний педагог і письменник, довголітній учитель українських середніх шкіл „Рідна Школа" в краю і на еміґрації,

бл. п. проф. ВОЛОДИМИР ПАВЛУСЕВИЧ

на 71-му році життя.

ПОХОРОНИ відбудуться в СЕРЕДУ, 21-го ТРАВНЯ 1958 року, о год. 9-ій рано в Клівленді.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Т-ВО УЧИТЕЛЬСЬКА ГРОМАДА в КЛІВЛЕНДІ

65 осіб згинуло у летунській катастрофі

Казаблянка. — На летовищі Казаблянки в Марокко, — під час примусового приземлення великого бельгійського пасажирського літака, згинуло 65 осіб. Літак відлетів із столиці Бельгії Брюсселю в минулу неділю з 54 пасажирами і 9 особами залоги. У столиці Портуґалії Лісбоні всіло туди ще 6 пасажирів. — Призначенням літака було бельгійське Конґо, а більшість пасажирів — це були відвідувачі Брюссельського міжнародного ярмарку, які верталися до дому. Швидко після того, як літак відлетів з Портуґалії, пільот поінформував пасажирів, що внаслідку труднощів в одному моторі буде перерва в подорожі в мароканському місті Казаблянка. Летовище в Казаблянці було про це повідомлене. Однак пільотові не вдалося правильно приземлитися, літак летів вділ під занадто гострим кутом і не вдалося йому випростувати та піднести машини. Внаслідку — літак перелетів летовище і вдарив в один із будинків на ньому, після чого наступив вибух. — Жертв в людях в удареному будинку не було, але з горіючого літака врятувалися тільки чотири особи, які вискочили в першій хвилині, поки ще прийшов вибух і вся велика машина перетворилась в одно велике полум'я куди не могли приступити ні пожежна сторожа ні санітарна поміч. Між загинулими були дві родини — одна бельгійська і одна англійська — по 5 осіб кожна.

● **Парижани** в масі не хвилюються теперішньою політичною кризою у Франції і цікавляться власними справами. Господині, навчені досвідом, скуповують запаси цукру і товщу. Минулої неділі на футбольному змагу між дружинами Реймсу і Німу на паризькому грищі було понад 50,000 глядачів.

● **Дружина лідера де-ґолістів**, парляментарного посла і колишнього міністра в справах Альжиру, Жака Сустеля, який втік до Альжиру і став там „політичним дорадником армії", а фактично, керівником військово - політичного руху проти леґального уряду Франції і за поворот генерала де Голя до влади, — також виїхала з Франції до Швайцарії. Вона заперечила, начеб то мала будь-які труднощі з виїздом. Мовляв, вона є туристкою, не заанґажованою в політичній боротьбі.

Хроніка українського життя

В Швайцарії

ОЛЕГ НИЖАНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТУВАВ В ЖЕНЕВІ

26-го березня відбувся в Женеві в залі Консерваторії концерт, присвячений композиціям п. Марка Бріке з визначною участю відомого европейській публіці, а зокрема слухачам швайцарських радіовисилень, українського баритона Олега Нижанківського. Талановитий композитор і орґаніст Марк Бріке, заприязнений з українським музикологом д-ром Омеляном Нижанківським від часу їх спільного побуту в Каїрі по першій світовій війні, походить з старої родини женевських патриціїв, якій українці завдячують багато доброго. Брат композитора д-р Пєр Бріке, відомий журналіст і письменник, був перед другою світовою війною редактором „Журналь де Женев" і виступав охоче в своїх статтях та повідомленнях в обороні України.

Батько композитора, колишній полковник швайцарської армії, копомагав кільком українцям своїми впливами, коли їм траплялись трудноі політичного характеру під час війни і після її закінчення. Був почесним головою Комітету допомоги українцям по війні, кілька років перед своєю смертю.

Твором життя Марка Бріке є його опера „Король Кодрос" з старогрецького життя, якої досі не пощастило ще поставити. Поза тим належать до його композицій численні твори на фортепіяно, орґанів та співу, перенесені почасти на пластівки, що визначаються романтичним характером і мельодійністю. Взірці їх представлено на концерті співами, фортепіяном, скрипкою й орґаном. Музичні критики оцінили високо композиції. Марка Бріке, зазначаючи зокрема й особливо „замітний спосіб їх інтерпретації Олегом Нижанківським в арії „О ясна віро" та у фраґменті з опери „Король Кодрос".

Численна публіка вітала палко виконавців і композитора.

М. Б.

• РОЗШУКИ •

Пошукую
ДАРІЮ ҐЖИБОВСЬКУ
(з дому ҐРОДЗІЦЬКУ),
яка мала б перебувати в одній з країн нового поселення. Про її долю запитують найближчі з родини.
Прошу писати:
Adrian LAPYCHAK
514 Avon Avenue
Newark 8, N. J., USA

САМКА ЕМІЛЯ,
з Дрогобича, який перебував у 1945 р. в Німеччині, в околицях Knitrhagen über Kassel, пошукує брат.
Хто мав би яку відомість, прошу писати на адресу:
Gustaw SAMKO
140 East Main Street
Amsterdam, New York

Пошукую
СЛАВКУ ТЕРЛЕЦЬКУ,
з Фельштина, пов. Самбір. Мала б знаходитися в ЗДА. Маю вістки від батьків. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
Joseph KOZAK
44 Clifton Blvd.,
Clifton, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 291, відбудуться в неділю, 25-го травня 1958 р., о год. 2:30 по пол., в УНДомі під ч. 2255 Захід 14 вул. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важливі справи до полагодження. — І. Клим, предс.; В. Гузіль, секр. кас.

Посмертна Згадка

ЙОСИП СТОЙКО, довголітній член Б-ва Василія Великого, Відд. 364 УНСоюзу в Клівленді, Огайо, помер, по довгій недузі, 20-го квітня 1958 року, на 64-му році життя. До ЗДА прибув молодим хлопцем, до УНСоюзу вступив 1922 р. Покійний був рекорд. секр. свого Відділу, впродовж 15 років і дбав про добро Б-ва. Крім цього, був менаджером Дівочого Клюбу (Basket Ball), секр. Демократичного Клюбу і директором та предс. УНД. Покійний народ. в селі Підсосів, пов. Бібрка, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Михайлину, доньки Анастазію, Ольгу, Анну і 3 внуків. Похорон відбувся 23-го квітня 1958 р., до церкви Преч. Діви Марії, а опісля на цвинтар св. Петра і Павла в Парма, О. Нехай земля Вашинґтона буде Йому легкою. В. Й. П!

В. Владика, секр.

ТАРЗАН, ч. 4062. Небоязкий.

— Чи можете приділити мені хвилинку? — допитувався незнайомий. — Може ви могли б подати мені найкращу дорогу...

Людина вказала на мапу, а Тарзан насупив брови. — Погане місце для білої людини... Це ж країна ґорил!

— Я знаю, — сказав незнайомий. — Це саме те місце, куди я хочу йти!